

UREJANJE GLASNIKA IN KNJIŽNICE GLASNIKA SED MED LETOMA 1994 IN 1998

Mojca Ramšak (odgovorna urednica *Glasnika SED* 1994–1998 in
Knjižnice Glasnika SED 1994–1998)

Mojca Ramšak, odgovorna urednica *Glasnika SED* in Knjižnice Glasnika SED, sem skupaj z glavnim urednikom Rajkom Muršičem društveno revijo urejala od leta 1994 do 1998 (od številke 3/1994 do številke 3/1997 oziroma deset zvezkov formata A4) in pet knjig Knjižnice Glasnika SED (št. 22, 23, 24, 25, 26).

V tem času je pri *Glasniku SED* sodelovalo 132 različnih avtorjev, izšlo pa je šest tematskih števil in štiri raznorodne:

- Etnologija v osnovni šoli (4/1994)
- Bližine in razlike med etnologijo in antropologijami (2–3/1995)
- Etnomuzikologija in folkloristika (4/1995)
- Fotografija, film in vizualna dokumentacija (2–3/1996)
- Etnološke raziskave na avstrijskem Koroškem (4/1996)
- Etnologija Ljubljane (3/1997).

V Knjižnici Glasnika SED so v času najinega urednikovanja izšle naslednje knjige:

- Potočnik, Bernarda: *Hmeljnik: način življenja plemiške družine Wambolt von Umstadt med prvo in drugo svetovno vojno*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1994.
- *Razvoj slovenske etnologije od Štreklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj: zbornik prispevkov s kongresa, Ljubljana, Cankarjev dom, 24.–27. oktober 1995*. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1995.¹
- Brumen, Borut, Zmago Šmitek, Rajko Muršič in Mojca Ramšak (ur.): *MESS – Mediterranean Ethnological Summer School, Piran, Slovenia, 1994–1995*. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, 1995.
- Račič, Mojca: *Slovenska etnološka bibliografija: 1986–1990*. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, 1997.
- Stanonik, Marija: *Štiri matere – ena ljubezen: zgodba neke družine*. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, 1997.

¹ Kot sourednica je v sistemu Cobiss navedena še tretja oseba, ki je bila članica pripravljalnega odbora kongresa, a knjige ni urejala.

* Mojca Ramšak, red. prof. antr., dr. etn. in dipl. prof. filoz., Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana; mojca.ramsak@guest.arnes.si.

Urednika sva v *Glasniku* uvedla nove stalne rubrike:

- Uvodnik
- Razprave
- Obzorja stroke (strokovne polemike,² ocene knjig in razstav, poročila s konferenc, taborov in delavnic, nagrade in priznanja, jubilanti, nekrologi, bibliografije, zgodbe vsakdana – gradivo, študentski prispevki)
- Iz oči v oči (intervjuji)
- Postržek (novice iz Slovenije in tujine, kronika, letna poročila).

Ob tem sva študente spodbujala k objavam in jim dve sezoni omogočala opravljanje obvezne študijske prakse v uredništvu (vnašanje lektorskih popravkov, prepisovanje besedil, napisanih s pisalnim strojem).³ V uredništvu je občasno brezplačno pomagala tudi dokumentalistka Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Mihaela Hudelja, ki je sodelovala ob razpošiljanju publikacij (pisanje naslovov na pisemske ovojnice, pakiranje in odprema pošiljk – vse to, kar danes uredijo v tiskarni).

Uredniško in lektorsko delo (z izjemo lektorskega dela za letnik 1997, št. 3) nista bila plačana, avtorskih honorarjev nismo izplačevali. Plačali smo le stroške tiska, distribucije in prevodov.

Glasnik SED je po oceni financerjev zadovoljil večino kriterijev za pridobitev sredstev, pri kriteriju mednarodne odmevnosti oziroma citiranosti pa ministrska uravnilovka žal ni upoštevala, da objave delujejo na dolgi rok in da citiranost ne more biti takojšnja. Ker urednika citiranosti v tujini, ki je bila ena od postavk za financiranje takratnega Ministrstva za znanost in tehnologijo, nisva mogla preverjati, so leta 1996 kljub najinemu opozarjanju na ta problem *Glasniku* začasno

² Strokovne polemike so dobrodošle, a so pri tem uredniki vedno na tnu ene ali druge strani. Smiselne so pri pogostem izhajanju publikacij, v primeru Glasnika pa je vsaj trikrat nanoslo tako, da je bilo zaradi objave polemike veliko hude krvi, ki se zaradi večmesečnega čakanja na naslednjo številko, v kateri je prizadeti lahko objavil svoj odziv, dolgo ni pomirila. Zato sva urednika po premisleku in v izogib neprijetnim osebnim zameram ta sklop prispevkov raje zaprla ali pa sva v isti številki obema stranema dala prostor za razpravo. Kljub vsemu se je zgodilo, da je bil eden od članov uredniškega odbora zaradi strokovnih krhanj in obdolžitvev v teh objavah prizadet in je leta 1996 odstopil.

³ V času najinega urednikovanja so avtorji prispevkov pošiljali tipkopi-se ali diskete, ker na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo v pisarnah še ni bilo interneta.

ukinili sredstva. Urednika sva jih s številnimi posredovanji na različnih koncih leta 1997 uspela pridobiti nazaj, in to v več kot dvakrat višjem obsegu kot prej.

Kljub vsem omejitvam pa nama je uspelo več kot podvojiti obseg mednarodne izmenjave (od okrog 25 naslovov v letu 1994 do več kot 60 naslovov v letu 1997). Tuje publikacije so ostale v knjižnici Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete, ki je takrat *Glasnik* in Knjižnico gostila s prostori in dostopom do infrastrukture. Mednarodno izmenjavo sva povečala zaradi rednega objavljanja jasnih tujih povzetkov znanstvenih besedil in prevodov najboljših člankov ter z objavami člankov tujih etnologov v angleščini, čeprav za to nismo dobili dodatnega denarja.

Urednika sva uspela *Glasnik* spraviti v tri tuje indeksirane baze (Anthropological Index, Ulrich's, Rim Abstracts) ter ga ohraniti tudi v francoski bazi etnološke periodike G.A.R.A.E. – HESIOD.

V času, ko sem bila odgovorna urednica, sem spoznala obzorja strokovnih zanimanj in zmožnosti ubesedovanja vsaj polovice članov Slovenskega etnološkega društva, ki je takrat štelo okrog 230 oseb. To je bila v strokovnem in človeškem smislu koristna izkušnja ter dobra popotnica za nadaljnje sodelovanje. Na žalost pa je bila v letu 1997 tedanja predsednica društva nenaklonjena najinemu delu, še zlasti po objavi ene od knjig v Knjižnici *Glasnika SED* v angleškem jeziku, čeprav je bila to prva društvena knjiga, ki

sta jo financirali dve ministrstvi in je društvu prinesla tudi dodaten zaslužek, saj so jo odkupile splošnoizobraževalne knjižnice. Nekateri med etnologi prej dobro vzpostavljeni strokovni in človeški komunikacijski kanali so se začeli zapirati, urednika pa tudi nisva mogla nič narediti proti precej razsipnemu upravljanju s takratnimi skromnimi namenski društvenimi sredstvi (na primer proti nakupu mobilnih telefonov za potrebe društva ali plačevanju pakiranja in odpošiljanja *Glasnika SED* po pošti študentom, medtem ko zaradi upoštevanja splošnih varčevalnih ukrepov uredniško delo ni bilo finančno nagrajeno, prevajalci povzetkov pa so se naposlušali razlogov za sramotno nizke honorarje) niti proti preoblikovanju uredniškega odbora in nenehnim neutemeljenim sumničanjem predsednice. Dobrovoljno prostovoljstvo je počasi splahnelo, zato nisva več želela in mogla biti odgovorna za redno izhajanje društvenih publikacij. S funkcije urednikov sva odstopila in delo predala naslednikom. Svoje poslanstvo urejanja povezovalno-aktualnih strokovnih publikacij in *Glasnika* kot tretje resne znanstveno relevantne etnološke publikacije v Sloveniji sva opravila zavzeto in z naivnim navdušenjem, z delom v drugih organih društva pa sva po svojih močeh pripomogla tudi k večji javni etnološki produkciji in prepoznavnosti.⁴

⁴ Napisano na podlagi kopij arhiva dopisov uredništva *Glasnika SED* in Knjižnice *Glasnika SED* z organi društva, financerji in nekaterimi avtorji prispevkov med letoma 1994 in 1998.

POMLAD V JESENI

Tanja Roženberger (glavna urednica *Glasnika SED* 1998–2003;
odgovorna urednica Mateja Habinc)

Uredništvo *Glasnika SED* je bilo zame velika izkušnja. Pobuda takratne predsednice društva dr. Duše Krnel Umek, da z Matejo Habinc prevzameva vajeti naše stanovske revije, je prišla na začetku moje strokovne poti. Torej v času, ko je navdušenje na vrhuncu, ko si poln strokovne vneme, ko so vsa razočaranja, pa tudi uspehi ob delu še pred teboj in ko dosegaš prve rezultate za strokovno rast. Pravzaprav bi lahko rekla, da je pobuda prišla ob pravem času. Spomnim se naslova prvega uvodnika z naslovom Pomlad v jeseni, saj sva začeli v jeseni in želeli takoj postaviti vse na novo. Nova grafična podoba, dodani vsebinski sklopi, tematske številke. Spomnim se včasih mukotrpnega dela pri računalničarju, prevažanja *Glasnikov* v prtlačniku avtomobila in iskanja

ustrezne pošte, ki sprejme takšne pošiljke. Spomnim se prvih strokovnih kritik in vseh tehničnih napak, ki so se nama izmuznile kljub natančnim pregledom ...

Glasnik SED je bil zato moj prvi veliki in odgovorni strokovni projekt, ob katerem sem se povezala s stroko in predvsem ogromno naučila. Ne le ob vsebinah, zapisanih v glasilu, ki si jih prebral večkrat zaporedoma, temveč tudi o načinu dela, o malih podrobnostih, ki te delajo dobrega in zanesljivega strokovnjaka, o natančnosti in doslednosti. Temu projektu so z leti sledili še drugi, a *Glasnik* in njegovo urednikovanje bo vedno zapisano na pomenljivem mestu.

* Tanja Roženberger, mag. etn. in kult. antr., dipl. soc., muz. svet., direktorica, Slovenski etnografski muzej, Metelkova 2, 1000 Ljubljana; tanja.rozenberger@etno-muzej.si.